Ner 172. ROK 1835. PIĄTEK 31 LIPCA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedzieli i świąt uroczystych w drukarni St. Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące Złp. 12. miesięczne złp. 3.

IMIONA RZYMSKIE.
Dziś Ignacego Lojoli.

IMIONA SŁAWIANSKIE.
Dziś Zdobysław.

Gazeta Krakowska.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień godz:	Barometr do 0° R red w miarze Paryzkiey	Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychrometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i rożne uwagi
7	27"6 "'. 263	+ 9° . 8	5"'. 05	Pl, Zachrdni słaby	Pochmurno	Deszcz
12	6 . 732	+ 11 . 1	6, 27	,, mocny	,, ,,	Deszcz
30 3	6 , 928	+ 13 . 6	6, 79	Pł.Zachodni mocny	,, ,,	
9	7 . 012	+ 12 , 0	5. 94	,, średni	,, ,,	

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

WIEDEŃ 14 *Lipca.* W Pressnitz d. 28 czerwca b. r. powiła 38 letnia żona tamecznego Kowala Pressig, w ciągu trzech godzin czworo dzieci zupełnie zdrowych i dobrze zbudowanych.

PARYŻ 15 *Lipca.* Wiadomości z Toulonu z 10 nie są wcale zaspokajające. Pomiędzy licznemi ofiarami cholery znajduje się także półkownik Bremont komendant placu w Toulonie. Mocne patrolle piesze i konne przechodziły dnia 7 wieczór ulice, dla ujęcia utworzonych do rabowania band. Pomimo to udało się im w liczbie przeszło 150 osób wynoszącej w nocy z d. 7 na 8 zrabować kilka magazynów.

Akt mający styczność ze sprawą kwietniową przygotowuje się w Wandei 23. Wieśniacy od roku uwięzieni, stawieni będą przed sąd przysięgłych. Przeszło 80 zarzutów jest do wyjaśnienia, 1200 pytań do przedstawienia przysięgłym, i więcej niżeli 700 swiadków do słuchania; akta obejmują 5000 fol. zdaje się iż władza sądowa odejmie tej sprawie charakter polityczny a nada jej piętno prostego przestępstwa przeciwko osobom i majątkowi: zabicie np. żołnierza w walce uważane będzie za morderstwo, odebranie trójkolorowej chorągwi z wieży jakiego kościoła za kradzież gwałtowną; odebranie broni, prochu i trójkolorowych chorągwi od burmistrza za kradzież z obciążającemi okolicznościami. Na czele oskarżonych stał niejaki Louis Laroche-jacquelein, który przed dwoma laty pod murami Lizbony zginął.

Dnia 16 *Lipca.* Listy z Oran donoszą że jenerał Trezel nieprzestaje Abdela Kader ścigać, lecz go dosięgnąć niemoże. Kilka pokoleń zerwało stosunki z Abdelem Kader i połączyło się z Francuzami. Wiadomość że marszalek Clausel mianowany został gubernatorem Algieru, sprawiła tam wielką radość. Toż pismo nadmienia o zajść mającej potyczce pod Oran, w której Abdel Kader 400 ludzi utracił.

Wiadomość telegraficzna z Bajonny donosi że d. 13 bm. przybyło 250 ochotników angielskich do St. Sebastyan a d. 8 przytrzymali ochotnicy miejscy w tymże mieście 7 holender-

skich officerów wyższych, którzy tylko co nalą̨d wysiedli, dla udania się do Don Karlosa.

Dnia 17 *Lipca.* Głoszą że nowy zamach na życie Króla miał miejsce.

Rozszerzyła się tu wieść; że angielska flotta odebrała rozkaz udania się do Bosforu, dla najściślejszego obserwowania tureckiéj siły morskiéj.

Dnia 18 *Lipca.* W *National* czytamy: PP. Guinard, Cavaignac i Imbert pomimo telegrafami rozesłanych za niemi śledztw, uszli i stanęli już w Bruxelli.

Na dzienniki *Echo de la jeune France* i *Reformateur* położono areszt za umieszczony wczoraj artykuł pod napisem: »Mordercze napady na oskarżonych kwietniowych.»

Listy prywatne z Bajonny z 14 donoszą. Don Karlos miał 9 b. m. główną kwaterę w Salvatierra, d. 10 miał się udać do Estella, a z tamtąd do armii oblegającéj Puente de la Rejna z 24 batalijonów i całéj jego artyleryi złożonéj.

Gazette de France po drugi już raz ogłasza że jenerał Saarsfield mianowany przez Królowę naczelnym dowódzcą armii w prowincyach Baskijskich przeszedł na stronę Don Karlosa. *Messager* utrzymuje że Saarsfild jeszcze nieprzybył do armii.— a *Quotidienne* że tenże już od miesiąca maja w Pampelunie zostaje.

Dnia 19 *Lipca.* W pewnym tutejszym dzienniku czytamy: Wiadomo jest że książe Talleyrand w czasie kiedy jeszcze o amnestyi mówiono, wpadł u króla w niełaskę, z przyczyny, iż przewidując zawikłania processu kwietniowego taką jako najstosowniejszy środek popierał, i królowi radził aby się raz na zawsze chciał uwolnić od koteryi doktrynerskiej. Przez czas niejaki zerwane były tajne korrespondencye króla z Talleyrandem. . Powróciwszy z Londynu rozdąsany publicysta mieszkał prywatnie w Valençay i tylko na usilne proźby króla przedsięwziął powrot do Paryża dla udzielenia swej rady w sprawie hiszpańskiej. Od tej chwili stoi Talleyrand znów w wielkich łaskach u króla a dworzanie którzy go niezbyt dawno za wiekiem osłabionego i zdziecinniałego ogłaszali, znajdują go teraz w zupełnie nienadwerężonej sile wszelkich władz umysłowych. Co tydzień odbierają w zamku listy od niego, na które król najregularniej odpowiada.

Wczoraj stawiono oskarżonego Kersausie przed sędzią p. Zangiacomi, dla wybadania bliższych szczegołów ucieczki jego współwięźniów, lecz Kersausie na czynione mu zapytania odpowiadać nie chciał.

Od kilku dni ponowiono nadzwyczajne środki ostrożności. Całe wojsko zebrane jest do koszar. Co dwie godziny wychodzą patrole do miasta, wszystkie warty otrzymały zaostrzone rozkazy.

O wypadkach w Afryce rozeszły się następujące pogłoski: »Na rozkaz jenerała Trezel miała osada z Oran zrobić wycieczkę i poniosła zupełną klęskę, bo z 2000 ludzi zaledwo tylko połowa powrócić miała, połowa zaś druga została otoczona przez wojska Abdel-Kadera i w pień wycięta. Po odebraniu tej wiadomości powołano marszałka Clauzel do rady ministrów i proszono go aby zaniechawszy zamierzonéj podróży do swoich dóbr, udał się niezwłocznie do Algieru. Do Marseilly posłano rozkaz przewiezienia na statkach kupieckich jednego pułku do Oran, oraz pewnej liczby dział, dla większego postrachu hord arabskich. Clauzel zmieni zapewne system prowadzenia wojny z Beduinami.

Dnia 20 *Lipca.* Na dzisiejszém posiedzeniu sądu parów miało 2 obecnych oskarżonych obronne mowy, przyczém 3 Adwokatów broniło swych klientów. Zdaje się że z końcem tego tygodnia skończą się obrony.

Podług listów z Toulonu z 14 b. m. grasuje cholera jeszcze bardzo w mieście i jego okolicach lecz w ostatnich 3 dniach zmniejszyła się liczba ofiar śmierci, w mieście straciło życie 1200 osób, urzędowe podania zmniejszają tę liczbę. Okolice w których się wiele wychodniów znajduje, poniosły także znaczną stratę ludzi.

Na giełdzie czytano dziś następujące telegraficzne doniesienie. »Bayonne, 19 Lipca. Jenerał Harispe do ministra spraw wewnętrznych. Potyczka o której wczoraj wspominałem, była 16 b. m. Karliści wyparci zostali aż do Estella i żwawo pomimo nocy ścigani, dotąd niema jeszcze bliższych szczegółów tej utarczki. Mówią że z wziętych w niewolę Krystynów utworzone 3 batalijony przeszły na powrot do armii królowej.» Moniteur pisze w tym względzie co następuje: Nadesłane wczoraj doniesienia potwierdzają pogłoskę o potyczce pod Puente la Reyna. Utrata jenerała Reyna który dowodził artyleryą bardzo zasmuciła Karlistów. Z Katalonii donoszą że bandy karlistów gdzie się tylko pokażą zostają pobite. Napróżno kusili się Guerillasy którymi Samso przewodził, zająć stanowisko pod Puebla, ze stratą odparła ich miejscowa załoga. Równie im się powiodło i w Gossols gdzie mieszczanie na przeciw nich stanęli.

Jenerał Donnadieu, który podług jednych ma bawić u Don Karlosa, a podług innych u Karola X., znajduje się w Petersburgu za pozwoleniem rządu naszego, otrzymanem na 6 miesięcy. Sławny poeta Beranger, który utracił cały majątek przez bankructwo jednego z przyjacioł swoich, wymówił się od proponowanéj dla niego składki. Piszą z Oleron: »Dnia 26 czerwca póżno wieczorem przybył pewny podróżny do wsi Paillete, przy granicy francuzkiéj, niedaleko ztąd, zapukał do austeryi i prosił o nocleg. Uczyniono zadosyć żądaniu jego i hojnie za wszystko płacił. Nazajutrz z rana chciał jechać daléj do Oleron; lecz nagle aresztowano go i zaprowadzono do Oleron, a ztamtąd do cytadelli Jaca. Jest on zapewne znakomitym Karlistą.

Zapewniają, iż w ostatnich 3 dniach aresztowano tu 30 kilku republikanów w różnych częściach miasta.

Odebrana tu onegdaj depesza telegraficzna z Bajonny donosi, iż jenerał Cordowa wyruszył z Bilbao d. 5 b. m. z oddziałami wojska, będącemi pod dowództwem jego, celem udania się przeciw jenerałowi Moreno który teraz dowodzi wojskiem Don-Karlosa.

MADRYT 10 *Lipca*. Dzienniki francuzkie piszą: Karliści zaczynają o powodzeniu swojej kontrarewolucyi powątpiewać, i cieszą się tym tylko, że dyplomacya zmusi młodą Izabellę do wybrania za męża najstarszego syna Don-Karlosa. Prezes rady ministrów żyje z posłem francuzkim w najściślejszem połączeniu. Municypalność stolicy uskutecznia rekrutacyę do milicyi miejskiej. Zarzucają jenerałowi la Hera że niedość wcześnie przybył na pomoc miastu Bilbao, przez co zupełnie w niełaskę wpadł.

Dnia 2 *Lipca*. Chwalą bardzo 40 Anglików, którzy pod czas oblężenia Bilbao byli użyci do strzelania zjednej bateryi. Nia strzelali oni, jak Hiszpanie, gdy nieprzyjaciel jeszcze pół mili był oddalonym; lecz czekali spokojnie, dopóki dwa batalijony niezbliżyły się o sto kroków, i zniszczyli je kartaczami. Przy tym to attaku Zumallacarreguy miał być raniony.

LONDYN 17 *Lipca*. W Liverpool, Belfast, Armagh, Caledon, Newry, Dungarvon i innych miastach, zaszły znaczne niespokojności wszczęte przez Irlandczyków, z powodu mającej tam odbyć się uroczystości na pamiątkę bitwy pod Boyne. W Belfast przyszło nawet do rozlewu krwi.

Dzienniki ministeryalne są napełnione artykułami nad podanemi poruszeniami Toryssów, aby sprowadzić upadek teraźniejszego ministerstwa i przepowiadają wszelkie nieszczęścia wynikające z ich starań. Dziennik *Morning Chronicle* pisze, że partya Toryssów nietylko się sprzeciwia reformie Billu municypalności w izbie wyższej, ale nadto w ostatnich dniach zebrało się towarzystwo Toryssów u księcia Wellingtona, w celu naradzenia się nad przyśpieszeniem upadku ministerstwa Melbourne; i przedsięwzięto do tego użyć Reformę Billu municypalności.

Dziennik *Glob* donosi że hrabia Durham udał się dziś rano na wyspę Wight, z któ-

rej popłynie na królewskim okręcie »Barham« w prost do Stambułu, z kąd uda się na urząd posła do Petersburga.

Gdy przed półtora roku objawiono myśl założenia drogi napowietrznéj, wyśmiano ją powszechnie; a teraz dzienniki tutejsze o urzeczywistnieniu jéj donoszą; kolej żelazna z Londynu do Greenwich, którą rozpoczęto, kosztować będzie 400,000 fr. sztr. Zaczyna się w samym środku Londynu; wzniesiona na 1000 łukach; pójdzie po nad domy, ulice i t. d. Obok kolei żelaznéj będzie wygodna ścieszka dla pieszych. W łukach będą mieszkania dla ubogich, składy na towary, gospody i traktyernie. Drogę z Londynu do Grenwich można będzie w 52 minutach wozem parowym tam i nazad odbyć. Za opłatą, jak od mostowego, mogą pieszo robić tę drogę rękodzielnicy którzy w Grenwich mieszkają, a do Londynu na robotę chodzą. Dzieło to jest przedsięwzięciem towarzystwa kupców, którzy wielkie z tąd zyski sobie tuszą.

Pan Robetr Adair przybył z Bruxelli do Londynu. Odebrano tu listy i gazety z Lizbony pod d. 25 czerwca. W Portugalii panuje spokojność. Powszechnie chwalą mianowanie pana Mendizabal hiszpańskim ministrem skarbu. Przysługi jakie uczynił Królowéj Portugalskiéj, są rękojmią, iż z pomyślnym skutkiem zarządzać będzie interesami skarbowemi ościennego kraju. Słychać jeszcze o zaślubieniu Królowéj z xięciem Nemours, gdyż Królowa chciałaby iść za skłonnością swoją; mniemają atoli, iż nie postąpi przeciw własnemu interesowi.»

Listy z Stambułu pod d. 17 czerwca donoszą, iż sekretarz tamecznego posła sprawującego interesa egipskie przybył z Kairu do stolicy tureckiéj i przywiózł znowu 2 milijony piastrów na rachunek haraczu, który Mehmed Ali ma płacić Sułtanowi. Wypłynął on z Kairu dnia 23 Maja. Pan Theologos, tłumacz Posła przeznaczonego do Wiednia, wyjechał dnia 17 Czerwca ze Stambułu do Belgradu, dokąd za kilka dni miał się udać Tazir Achmed Basza.

Od granicy Turcyi 3 *Lipca*. Nadeszłe wiadomości z Scutari do Zara, dochodzą do 19 z. m. wszakże te zupełnie niepotwierdzają odebranej uprzednio wiadomości z Bitoglia, o ustaniu kroków nieprzyjacielskich między paszą a powstańcami. Przeciwnie zawierają szczęśliwie powiedzioną wycieczkę, przedsięwziętą przez wojska Sułtana 15 z. m. i zdobycie przez nie 6 dział na powstańcach. Strata ostatnich w zabitych dochodziła do 150 ludzi. Prócz tego udało się wojskom sułtana zaopatrzyć w żywność fortecę.

Ateny 6 *Czerwca*. Ułożony przez dotychczasowych ministrów budżet wydatków krajowych w ilości 17 milijonów został (jak słychać) zmniejszony na 14 milijonów, a dochody roczne wynosić mają 11 milijonów. Reszta więc pożyczki wystarczy przez lat 7 na uzupełnienie brakującej ilości po 3 milijony rocznie. Tymczasem zpewnością przewidzieć można, iż dochody powiększą się przynajmniej na 14 do 15 milijonów.

Drezno 11 *Lipca*. W nocy z 10 na 11 b. m. spadł tu nadzwyczajnej wielkości grad, który wytłukł kilka tysięcy szyb z okien, i zniszczył piękne nadzieje jesieni, z powodu poczynionych szkód po ogrodach i polach. Gradobicie to rozszerzyło się dalej nad wsiami i winnicami, i poczyniło wielkie szkody w okręgu jednej mili kwadratowej. Spadające kawały gradu były w większej części długości i grubości dwóch pierwszych członków palca.

Rzym 30 *Czerwca*. Tegoroczne lato jest tak chłodne i wilgotne, iż zdaje się jakby była jesień. Nie masz prawie żadnego dnia bez deszczu, gradu lub burzy, które znaczną szkodę zrządziły, i wpływają szkodliwie na zdrowie mieszkańcw.

W Neapolu oczekują przybycia Rossyniego, który na żądanie króla ma tu ułożyć wielką mszę na trzysta instrumentów i głosów.